

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Lidová kultura na českém národnostním ostrůvku
v Sulislavi po roce 1945**

Nela Všetická

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor České dějiny

Bakalářská práce

**Lidová kultura na českém národnostním ostrůvku
v Sulislavi po roce 1945**

Nela Všetická

Vedoucí práce:

Mgr. Petra Kodetová

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Petře Kodetové, vedoucí mé bakalářské práce, za její pomoc a cenné rady, které mi poskytla při jejím zpracování.

Dále bych chtěla poděkovat starostovi obce Sulislav panu Milanu Strohschneiderovi a jeho manželce Iloně Strohschneiderové za vstřícnost a ochotu zapůjčit mi materiál uložený na obecním úřadě v Sulislavi.

Svou bakalářskou práci bych chtěla věnovat své nedávno zesnulé mamince a celé své rodině, která mi byla oporou po celou dobu studia.

Obsah

1	Úvod	2
2	Sulislavský národnostní ostrůvek	5
3	Historické události po roce 1945	8
4	Lidová píseň	12
4.1	Vývoj lidové písně	12
4.2	Sulislavský soubor písní a tanců	15
5	Tradiční lidová kultura v Sulislavi	19
5.1	Sulislavský kroj	20
5.2	Lidové zvyky a tradice	22
5.2.1	Masopust	22
5.2.2	Velikonoce	25
5.2.3	Svátek práce – 1. máj	27
6	Závěr	29
7	Seznam pramenů, literatury a internetových zdrojů	31
7.1	Prameny	31
7.2	Literatura	31
7.3	Internetové zdroje	32
7.4	Rozhovor s pamětníky	33
8	Resumé	34
9	Přílohy	35

1 Úvod

Obec Sulislav se nachází v západních Čechách nedaleko města Stříbra na území okresu Tachov. Sulislav je spojená s názvem tzv. stříbrského neboli sulislavského národnostního ostrůvku.¹ Pro svůj „nelehký osud“ z dob národnostního soupeření mezi Čechy a Němci v 19. století a událostí z druhé světové války patří mezi obce s velmi bohatou historií.

Lidová kultura v Sulislavi má svůj specifický ráz a dlouholetou tradici. Lze říci, že její charakter poznamenala doba boje proti germanizaci v 19. století, kdy se vykrystalizovala jako nástroj povznesení českého národa. Některé staré zvyky setrvaly v Sulislavi dodnes. Udržely se zde tradiční obyčeje jako masopust, „smrtná neděle“, „řehtání“ chlapců na Velikonoce a staročeské stavění májů. Součástí lidové kultury byly také zvyky ovlivněné komunistickou propagandou, mezi které můžeme zařadit oslavy 1. máje, Mezinárodní den žen, Mezinárodní den dětí a Mezinárodní družstevní den.

Téma *Lidová kultura na českém národnostním ostrůvku v Sulislavi po roce 1945* pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala především proto, že se jedná o záležitost západočeského regionu a tachovského okresu, ze kterého pocházím. Tradiční lidová kultura se v mnoha obcích tohoto regionu po roce 1945 již nevyskytuje, proto mne upoutala právě Sulislav. Také historie obce, především v 19. století, je velice zajímavá. Velmi mne zaujalo odhodlání bránit se německému útlaku. Česká národnost zde ukázala, jak lze úspěšně vzdorovat nátlaku pomocí silné vůle a soudržnosti občanů. Téma jsem zvolila též proto, že mu nebyla věnována dostatečná pozornost a není dosud uceleně zpracované.

Cílem bakalářské práce je nastínit vývoj lidové kultury v Sulislavi po roce 1945. Bakalářská práce se dělí na několik částí. V první části je popsán historický kontext, jak doby vzniku sulislavského ostrůvku, tak událostí po roce 1945, které ovlivnily život v obci. Další část se věnuje lidové kultuře, která se zde obnovila po roce 1945. Samostatná kapitola se zabývá lidovou písní a Sulislavským souborem písní a tanců. Lidová píseň má v Sulislavi specifický charakter, který získala na konci 19. století. Po druhé světové válce se znovuobnovení lidových písní věnoval Sulislavský soubor písní a tanců. V práci je popsán také sulislavský kroj, který se

¹ Podrobně je popsán národnostní ostrůvek v první kapitole této práce.

v současné době pro běžné nošení neužívá, avšak stále má svůj osobitý ráz a historii.

Nejdůležitějším pramenem pro zpracování bakalářské práce se stala *Kronika obce Sulislav z let 1957–1992*, která je uložena ve Státním okresním archivu v Tachově. Kronika má pro bakalářskou práci velký význam, jelikož obsahuje stěžejní události, jež se v obci přihodily v tomto období. V první části kronika popisuje také historii obce před rokem 1957 s důrazem na vznik sulislavského ostrůvku. Velmi důležitý je pro zpracování tématu také popis sulislavského kroje a detailní výčet zvyků. Po celkové charakteristice obce a stručné historii přešel kronikář k zápisu jednotlivých roků, které koncipuje do několika hlavních témat. Pro zpracování práce byly přínosné především události v obci, udržování starých zvyků a kulturní události. Kronikář velmi dobře zachytil také pásmo lidových písní a tanců. Písňe jsou uvedené i s detailními notovými zápisy a popisy kroků tance, který se k dané písni tancoval. Ve zpracování kroniky se vystřídali celkem tři kronikáři. František Svoboda, který zapisoval v letech 1957–1965, Alois Finna 1965–1983 a Rudolf Hruška 1984–1992.

Poslední zmíněný vedl také druhý díl *Kroniky Sulislav od roku 1992*, který je prozatím uložen na obecním úřadě v Sulislavi. Jeho záznamy v kronice končí v roce 2010.² Kronika sloužila pro ucelení pohledu na tradice, které se zde zachovaly i po roce 1989.

Třetím pramenem pro zpracování práce byla použita *Kronika české školy v Sulislavi z let 1882–1889*. Z této kroniky jsem čerpala informace týkající se především českého národnostního ostrůvku a hlavní události tohoto boje, kterou se stalo založení české školy. Kronika se nachází také ve Státním okresním archivu v Tachově v archivním souboru ČOŠ Sulislav pod inventárním číslem 1. Kronika je psána česky a velmi dobře zachycuje události, které vedly k založení školy.

Neméně důležitým pramenem se staly také *fotokroniky*, které obrazově doplňují a vystihují události, které se v obci udály. Z fotokronik byl čerpán obrazový materiál, který dopomohl při kompletaci příloh této bakalářské práce.

² Rudolf Hruška zemřel 16. ledna 2011.

Významnou roli pro zpracování dané problematiky hrálo setkání s jedinými dosud žijícími pamětníky, členy bývalého souboru písní a tanců, *Naděždou a Miloslavem Michalčovými*. Tito velmi příjemní lidé mi svým osobitým vyprávěním vylíčili život v obci a také mi doporučili některé publikace, které se Sulislavi zabývaly.

Podle nalezených skutečností jsem si informace postupně ověřila a doplnila v odborné literatuře. Ve většině prací byla Sulislav zmíněna jen jako součást Stříbrska nebo subregionu širšího Plzeňska. Dílčí prací se stala *Západočeská vlastivěda – Národopis*, vydána v roce 1990, která se věnuje tomuto tématu v celé své práci s ohledem na Plzeňsko. Autoři zde rozebírají vývoj a ráz kulturního, hospodářského ale i společenského života v západních Čechách. Velmi dobře jsou zde rozebrány výroční obyčeje, které se na Plzeňsku tradovaly.

Pro obecnou charakteristiku zvyků byly použity publikace od Pavla Toufara *Český rok na vsi a ve městě: Leden-srpen*, který ve své práci detailně popisuje veškeré zvyky, které se v tomto období dodržují a také kniha od Věry Frolcové *Velikonoce v české lidové kultuře*, která velmi obsáhle charakterizuje Velikonoce a zvyky s ním spojené. V knize nezapomíná ani na původ tohoto zvyku.

Otázkou samotné Sulislavi se zabývaly spíše jen jednotlivé články zejména z časopisu *Život Plzeňska*, který vycházel mezi léty 1950 až 1954, a internetové články uvedené v seznamu použité literatury.

2 Sulislavský národnostní ostrůvek

První písemná zmínka o obci Sulislav pochází z roku 1193, kdy byl majitelem panství Oldřich z rodu Drslaviců, kteří vlastnili Sulislav až do roku 1248. Poté nejsou o držení obce zmínky. Až roku 1368 se můžeme dočíst, že panství vlastnil Ješek ze Sulislavi, jehož potomci zůstali v obci do roku 1466, kdy ves získali páni s Přestavlk. Od roku 1505 se rod dělí o vlastnická práva společně s Janem Cehnicem z Říčan, který získal samostatné právo na držení obce v roce 1510. Po jeho smrti připadla Sulislav jeho dvěma synům Janovi a Vilémovi z Říčan, nakonec po dělení majetku zůstala Sulislav Janovi. Po jeho smrti se obec dostala do rukou Janovy sestry Barbory Býčkové, od které ji koupilo město Stříbro. Z období let 1575–1850, kdy spadala Sulislav pod město Stříbro, se nezachovalo mnoho informací. Roku 1850 byl zřízen samostatný obecní úřad v Sulislavi. Prvním starostou se stal Josef Weeg.³ V letech 1861–1873 spadaly pod Sulislav osady Butov a Vranov.⁴

Sulislavský národnostní ostrůvek pochází z 19. století, kdy se mu také říkalo český ostrůvek stříbrský. Od 17. století probíhala na území Čech silná vlna osidlování oblastí zničených po třicetileté válce. Německá kolonizace mnohdy zapříčinila, že původní české obyvatelstvo z obcí vymizelo a německý jazyk se dostal do všech sfér všedního života.

Nedaleko Stříbra, jež se germanizaci neubránílo, ležel ostrůvek obcí, který jako jeden z mála díky velkému národnostnímu citění odolal německé kolonizaci. Do ostrůvku spadaly obce Sulislav, Sytno, Vrbice, Milíkov, Těchlovice, Svinná, Vranov a Butov.⁵ Postupem času z původního ostrůvku zbylo jen pět obcí: Vranov, Butov, Sytno, Svinná a Sulislav, kde žily obě komunity ve vzájemně celkem klidném vztahu, až díky celonárodním vlasteneckým tendencím započal spor mezi těmito dvěma skupinami. Ze Stříbra, již celého poněmčeného, se do Sulislavi stále více dostával německý jazyk. Avšak česká komunita pod stále více narůstajícím tlakem se silněji držela pohromadě a úspěšně si hájila svůj původ a jazyk⁶. V roce 1880 žilo v obci 122 Němců a 175 Čechů, a tím byla Sulislav

³ *Pamětní setkání rodáků a přátel Sulislavi*, Sulislav 1987, s. 5.

⁴ VETRÁK, Miroslav, *Archiv obce Sulislav*, SOA Tachov, Tachov 2010, s. 6.

⁵ ULČOVÁ, Marie, *Za národopisem na Stříbrsko*, in *Život Plzeňska* 2, 1951, č. 1, s. 7.

⁶ Tamtéž, s. 7.

jedinou obcí Stříbrska, která měla českou většinu a posléze i českou veřejnou školu.⁷

Centrem ostrůvku byla právě Sulislav, kde zastával funkci předsedy obecního úřadu od roku 1886 český starosta Adam Králenec⁸, který podporoval občany v národnostním boji proti Němcům. Jedním z hlavních projevů českého národního uvědomění a jejich silné vůle bylo založení české školy v Sulislavi. Největší zásluha patří stříbrskému kaplanovi Pavlu Václavu Čermákovi⁹, který podal žádost na Ústřední matici českou o založení mateční školy v Sulislavi a ve Vranově. Ústřední matice česká jeho žádosti vyhověla, proto mohlo dojít v roce 1882 k založení české školy, která tak doplnila již fungující školu německou.¹⁰ Vznik mateční školy byl hlavním pilířem boje českého národnostního ostrůvku. Jelikož ji navštěvovali také žáci z okolních vesnic: Sytna, Pňovan, Chtěšoviček, Nového Dvora a Úlic, stala se tak Sulislav centrem celé české oblasti. Prvním ředitelem se stal Antonín Bedřich Cipra¹¹, který zde působil do roku 1884, kdy jej vystřídal František Josef Císař. Založením české mateční školy se vyostřil národnostní boj v Sulislavi. Německá menšina podávala různé žaloby na řízení české školy, avšak tomuto se škola ubránila. Hlavními představiteli boje za českou vzdělávací instituci byl starosta Adam Králenec, Josef Fína a Jakub Anderle, kteří se společně zasloužili o to, aby byla vystavěna nová budova. Slavnostní otevření se uskutečnilo v roce 1889, což ještě více vyostřilo boj s Němci. Otevření se stalo manifestací a oslavou vítězství českého národa v Sulislavi nad německým. Celá situace je shrnuta v kronice české školy:

„Byl to projev národního uvědomění velkolepý ohrožených, však mužně všemu nepřátelství čelem se stavících obcí. Svěcení nové budovy pro první českou školu veřejnou na českém ostrůvku Stříbrském, jenž téměř očividně vždy hloub a hloub nořil se do dravých vln roztahujícího se moře němectví má význam pro celý národ

⁷ ŘEHÁČEK, Karel, *Češi a Němci na jihozápadě Čech 1880–1938*, Plzeň 2002, s. 82.

⁸ Úřad starosty zastával v letech 1886-1912. Byl předseda místního odboru Národní jednoty pošumavské. Se svou manželkou Marií, rozenou Riedlovou se stali hlavními organizátory českého života v Sulislavi. Jejich dvůr „u vovčáků“ byl místem častých schůzek a setkání českých vlastenců. Viz ŘEHÁČEK, s. 82.

⁹ VODENKA, Jan, *Úloha české školy v Sulislavi v národnostním boji sulislavského národnostního ostrůvku*, Tachov 1998, s. 7.

¹⁰ ULČOVÁ, s. 7.

¹¹ Tamtéž.

český. Takový zoufalý boj, tolik útrap není snad nikde českým menšinám snášeti v onom tak zvaném uzavřeném území, jako na Stříbrsku. ¹²

V rámci boje dvou vedle sebe žijících národností v této době, neměla právě česká národnost jednoduchou pozici. Znevýhodněná byla ve všech odvětvích lidské činnosti. Jako protest proti zřízení české školy a následnému postavení nové budovy, byla řada omezení také v zaměstnání. Němečtí hospodáři se snažili co nejvíce ztížit práci českým zemědělcům. Obyvatelé hlásící se k české národnosti byli přeloženi na jiné působiště, jen aby němečtí vlastníci firem zabránili rozvoji a stálému sílení české tendence v Sulislavi. Vysoké národnostní cítění a chuť bránit český jazyk zůstala v Sulislavi až do roku 1912, kdy 10. června zemřel velký podporovatel Čechů, starosta Adam Králenec.¹³ Na jeho místo nastoupil Josef Štyrc¹⁴, který však pod tíhou událostí a strachu z nastupující první světové války nedokázal v činnosti Adama Králence pokračovat. I přes nepříjemnosti, kterým musela čelit, se však česká národnost na ostrůvku stříbrském ubránila až do druhé světové války.¹⁵

V roce 1938 se zcela změnila situace českých obyvatel ostrůvku. Pod tíhou nacistických tendencí a vzrůstem vlivu Sudetoněmecké strany už byla jen mizivá šance, aby se udržel. Tento osud zpečetilo uzavření Mnichovské dohody 29. září 1938, kdy oblast Sulislavska spadala do Sudet a stala se tak součástí Třetí říše.¹⁶ Do obce byl dosazen německý starosta Karl Dietl a obec se stala výhradně německou.¹⁷ Lidé v této oblasti byli hospodářsky znevýhodňováni, až nakonec pod vlivem německé okupace byla většina českých obyvatel, která se nepřihlásila k německé národnosti, nucena odejít do oblasti jižních Čech.

¹² *Kronika české školy v Sulislavi 1889-1914*. SOA Tachov, ČOŠ Sulislav, inv. č. 2, s. 175.

¹³ VETRÁK, s. 8.

¹⁴ Úřad starosty zastával do roku 1934.

¹⁵ VETRÁK, s. 8.

¹⁶ VALÁŠKOVÁ, Naďa, UHEREK, Zdeněk, *Novosídlenecké pohraničí*, in: Kultura, společnost, tradice. Soubor statí z etnologie, folkloristiky a sociokulturní antropologie, (ed.) Zdeněk Uherek, Praha 2006, s. 55.

¹⁷ VETRÁK, Miroslav, s. 8.

3 Historické události po roce 1945

Sulislav byla osvobozena 6. května 1945 americkou armádou, poté se zde odehrával stejný vývoj jako v celém Československu. Po skončení druhé světové války na základě výsledku Postupimské konference, která se konala 17. července až 2. srpna 1945, byl zahájen odsun Němců z pohraničních oblastí Sudet. Sulislav spadala také do této oblasti.¹⁸ Většina obyvatel německé národnosti z obce odešla a původní čeští obyvatelé, kteří zde žili před druhou světovou válkou, se mohli vrátit. V obci zůstaly jen dvě rodiny německé národnosti. Vznikl zde MNV¹⁹ místo původních obecních úřadů. Situaci těsně po druhé světové válce popisuje František Svoboda v obecní kronice:

„V roce 1945 po osvobození naší vlasti Sovětskou armádou[!!] se občané zabývali obnovením státní moci místními občany české národnosti. Dne 20. června 1945 byla první schůze MNV za přítomnosti občanů a hlavní program českých lidí byl:

- 1) Občany německé národnosti označit nošením žluté pásky na ruce*
- 2) Odebrat všem Němcům zbraně*
- 3) Odebrat všem Němcům rádia*

Toto opatření bylo zaměřeno na 170 evakuovaných Němců ze Slezska žijících v té době v Sulislavi.

Dalším úkolem bylo znovupostavení Králencova pomníku“²⁰

Po skončení války se také v Sulislavi formovaly politické strany a 25. června 1946 proběhly volby do národního výboru. Voleb se zúčastnily následující

¹⁸ KUMPERA, Jan, *Západní Čechy od A do Z. Historie, památky, příroda*, Plzeň–Praha 2003, s. 21.

¹⁹ Místní národní výbor, do kterého byli voleni členové z řad občanů obce, představovali správu obce, dohlíželi na bezpečnost a starali se o další věci ve prospěch občanů obce.

²⁰ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, SOA Tachov, s. 163. Králencův pomník zde byl postaven roku 1922 na počest českého starosty, který se výrazně podílel na obraně českého obyvatelstva v boji proti germanizaci. Pomník byl stržen za německé okupace.

strany: komunistická, sociálně demokratická, národně socialistická a lidová. Ve volbách získala strana komunistická i lidová stejný počet hlasů a to 49.²¹

Po změně politického režimu v únoru 1948 se do čela MNV dostala samotná komunistická strana a 8. července 1948 svou moc ještě více upevňuje po spojení se zbytkem sociálně demokratické strany.

V padesátých letech pod tlakem politické situace byla také v Sulislavi zakládána různá družstva a instituce. Jelikož se tyto spolky staly hlavními organizátory společenského života, je nutno se o některých z nich alespoň zmínit. Jako každou obec postihla i Sulislav vlna kolektivizace²². V rámci procesu zde bylo 23. srpna 1952 založeno Jednotné zemědělské družstvo (JZD). Předsedou se stal Jakub Herian.²³ Všechna odvětví zemědělství se musela podřídit jednomu společnému hospodaření. V roce 1961 se sjednotila JZD z okolních vesnic Vranova, Sytna, Lhoty, Sulislavi a Svinné pod jedno JZD se sídlem v Sytně, které nakonec bylo začleněno do státního statku ve Stříbře.²⁴

Dalších spolků a organizací, které vznikly z důsledků politické situace a následně zajišťovaly kulturní, politický i sportovní život obce od padesátých do osmdesátých let, byla celá řada. Jednou z nich byla například Místní organizace Československého červeného kříže, která byla založena v roce 1954 a jejím prvním předsedou se stal Josef Strohschneider. Organizace zajišťovala především nezbytnější první pomoc v obci.

V roce 1961 zde byla založena tělovýchovná jednota Sokol, která se starala o sportovní vyžití občanů. Jednalo se především o fotbalový oddíl. Úřad předsedy zastával Václav Capouch.

Krátce po osvobození zde vznikla Místní organizace Svazu československo – sovětského přátelství, která zajišťovala především kulturní dění v obci. Pořádala oslavy výročí nebo prvomájové průvody, které byly neodmyslitelnou součástí komunistického režimu. Všechny výše jmenované organizace buď zanikly, nebo zmenšily své pole působnosti v letech 1989–1990,

²¹ Sociálně demokratická strana získala 12 hlasů, národně socialistická 1 hlas. Viz též: ULRYCHOVÁ, Marta: *Sulislavsko*[online] [cit. 23. 2.2013]. Dostupné z WWW: < <http://www.folklorweb.cz/clanky/20121104.php> >.

²² Přeměna individuálního soukromého zemědělství na kolektivní, probíhala zejména z politicko – ideologických důvodů.

²³ *Kronika Sulislav 1957-1992*, MNV Sulislav, SOA Tachov, s. 153.

²⁴ *Pamětní setkání rodáků a přátel Sulislavi*, Sulislav 1987, s. 11.

kdy došlo ke změně ve vedení obce a komunistická strana, která byla politickým organizátorem těchto spolků, vstoupila do ústraní.

Rok 1968 a vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa vnímali občané v Sulislavi rozdílně. V kronice obce z let 1957–1992 kronikář uvedl, že občané s tímto krokem jsou velmi spokojeni a se vším souhlasí. Avšak to znamenalo podle pozdějšího kronikáře Rudolfa Hrušky jen „chlácholení“ představitelů politického vlivu SSSR. Na druhou stranu poslali členové MNV petici za obec Sulislav.

Vážení soudruzi!

Občané obce Sulislav, okres Tachov, plně stojí za vládou Československé republiky v čele s jejím prezidentem L. Svobodou a prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Al. Dubčekem. Jednotně žádáme, aby okupační armády opustily v nejkratší době území naší republiky. Přejí bychom si, aby promluvil v televizi nebo v rozhlasu prezident s. Svoboda, nebo jiný vedoucí představitel našeho státu. Současně děkujeme Vám soudruzi i v čs. rozhlasu v Plzni, Praze i v jiných městech za Vaše podávání zpráv o situaci v naší republice po celý den.

MNV a občané Sulislavi²⁵

Dne 1. července 1980 byl v Sulislavi zrušen MNV a obec přešla pod správu Městského národního výboru ve Stříbře. V obci vznikl Občanský výbor a jeho předsedou se stal Miloslav Michalec²⁶ za KSČ.²⁷

Události roku 1989, kdy byla studentskými demonstracemi zahájena sametová revoluce a následná změna politické vlády, se odrazily v Sulislavi jen ve změně vedení obce. Občanské fórum vyslovilo tehdejšímu starostovi Miloslavu Michalcovi nedůvěru a donutilo ho odstoupit. Na místo starosty se dostal Jaroslav Podráský, který svou funkci nezastával příliš dlouho. Poté 1. ledna 1992 je obec

²⁵ *Kronika obce Sulislav od roku 1993*, OÚ Sulislav, s. 196.

²⁶ Nar. 29. dubna 1927 v Sulislavi.

²⁷ *Pamětní setkání rodáků a přátel Sulislavi*, s. 11an.

Sulislav vyjmuta ze správy Stříbra a je zde založen Obecní úřad.²⁸ Dne 29. února 1992 proběhly první volby do obecního zastupitelstva. Starostou obce se stal Milan Strohschneider, jenž zvítězil ve volbách získáním 95 hlasů.²⁹ Post starosty obce zastává Milan Strohschneider do současnosti. Od roku 1992 zde působí jen jedna politická strana, a to KSČ s předsedou Miloslavem Michalcem. Ostatní politická uskupení se pro malou členskou základnu rozpadla. Avšak i tato strana je v ústraní a pořádá občasná sezení pro své členy.

²⁸ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 552.

²⁹ *Tamtéž*, s. 553.

4 Lidová píseň

4.1 Vývoj lidové písně

Sulislav spadá do regionu Plzeňska, který je považován za jeden z nejzpečnějších v České republice. Samostatnou část lidové kultury tvoří lidová píseň, která se stala velmi žádaným tématem výzkumu etnografů. I když se tato práce zaměřuje na lidovou kulturu po roce 1945, je nutné zmínit také prameny, o které se tradice lidové písně opírá.

Lidová píseň se stala předmětem bádání již na konci 19. a na počátku 20. století. Prvním, kdo sepsal pásmo sulislavských písní, se stal Jaroslav Bradáč, který vydal sbírku *Sulislavské písně* v roce 1908. Při sběru písní mu pomáhal tehdejší starosta obce Adam Králenec a učitel František Rozmara.³⁰ V Sulislavi nasbíral 60 písní.

*„Český ostrůvek Sulislav u Stříbra oddělen jest značně od českého kraje, však vzdoruje statně vlivům německým a své češtví zejména písní prokazuje. Jsa vzdálen i ruchu městského nepoznal moderních odrhovaček a lpí na písních svých, které přenáší z pokolení na pokolení. A skutečně honosí se pěknými, rázovitými zpěvy, z nichž v této sbírce seřaděné jsou malou ukázkou.“*³¹

Z tohoto výroku lze vyvodit, že většina písní vznikala v období německé kolonizace pro povznesení českého jazyka. Příkladem toho je píseň *„Šťastná a nešťastná Vranová“*³², která popisuje život během útlaku českého národa v zápase s germanizací. Je v ní patrné utrpení občanů české národnosti, kteří byli nuceni vodit své děti do německé školy.

Další část písní lze datovat pravděpodobně do konce 18. století. Sulislavský statek byl rozprodán jednotlivcům a vznikla zde nová vrstva sedláků a drobných zemědělců, která zde rozvíjela tradici lidové kultury.³³

O zachování lidové písně se také snažil místní kronikář, který zapsal do kroniky obce z let 1957–1992 pásmo sulislavských písní a tanců. Většina písní obsahuje vlastní notový zápis a popis slok, u tanců je uveden přesný popis kroků.

³⁰ ULRYCHOVÁ, Marie, *Sulislavsko*, [online] [cit. 23. 2. 2013]. Dostupné z: <<http://www.folklorweb.cz/clanky/20121104.php>>.

³¹ BRADÁČ, Jan, *Sulislavské písně*, Plzeň 1908.

³² BARTA – ZAHRADECKÝ, Jan, *36 let matičním učitelem*, Brno 1929, s. 55.

³³ *Výběr sulislavských písní*. 810 let od založení obce, Sulislav 2003, nestr.

Také tento zápis následně sloužil jako vzor při nacvičování pásma pro Sulislavský soubor písní a tanců.

„Aby se zachovaly tance a písně sulislavské, pokusím se zapsat jednoduché nápěvy písní a popis tanců. Je také třeba zaznamenat, že zpracování písní pro lidovou muziku upravil ředitel školy Jiří Liška a jest v přílohách této kroniky.

Ve zpěvní části programu byly nacvičeny písně:

Sulislavskej kostelíčku, stojíš v pěkných rovinách

Tam od města Stříbra

K Těchlojcům v rovinách

Napí se Pepíčku

Dy je pivo bylo drahý

Vypiju, dopiju

Pí, holečku, pí a jen se nevopí

Hezká si, pěkná si

Já nevím, já nevím, že se tě nelíbím

Už je konec všemu

Hájku, hájku, háječku zelený

Do Sulislav je cesta

Na Stranci, na vršku

Před naší maštali

Znám jednu jabloňku

*Kromě toho zpíval soubor i písně národní a budovatelské při různých příležitostech.*³⁴

Kronikář vycházel z již zmíněné sbírky Jaroslava Bradáče *Sulislavské písně* z roku 1908.

V padesátých letech se lidová píseň těšila zvýšenému zájmu etnografů. V roce 1950 se uskutečnila výzkumná akce na mapování lidové písně a nářečí.

³⁴ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, SOA Tachov, s. 133.

Vedoucím badatelem byl Oldřich Blecha³⁵, který se zabýval především lidovou písní. Spolu s ním se Sulislavsku věnovala Marie Ulčová a František S. Homolka.³⁶ Při návštěvě v Sulislavi jim k dosažení jejich cílů a sebrání materiálu dopomohl František Svoboda, tehdejší vedoucí Sulislavského souboru. Výsledek výzkumu shrnul Oldřich Blecha:

„Může se tedy dnes Sulislav pochlubit s 38 hodnotnými lidovými písněmi, naznačujícími více než to, že se v Sulislavi kdysi náruživě zpívalo i tvořilo.“³⁷

Právě v padesátých letech se zde nacházely poslední zbytky lokálního nářečí, které se aktivně používalo v písních. V následujících letech nářečí zcela vymizelo a sulislavské pásmo písní a tanců znají už jen poslední pamětníci ze Sulislavského souboru manželé Naděžda a Miloslav Michalcovi.

V roce 2003 slavila obec Sulislav 810 let od svého založení. Při této příležitosti vznikl malý zpěvníček *Výběr sulislavských písní. 810 let od založení obce Sulislav*, který obsahuje sulislavské písně. Poselství tohoto zpěvníčku vystihl v úvodu starosta obce Milan Strohschneider:

„Vám je předáváme v tomto útlém svazečku – uchovávejte je a předávejte dalším generacím.“

Toto bylo důkazem, že stále je zájem o tuto bohatou část lidové kultury v Sulislavi, která má dlouholetou tradici a je odkazem minulého života v obci.

Důležitým mezníkem ve vývoji lidové písně v Sulislavi se stal rok 2012. Lidová muzika z Chrástu zhudebnila sulislavské písně a vydala CD s názvem „Sulislavskej kostelíčku“. Slavnostní představení CD proběhlo 20. října 2012 v Plzni.

„Projekt připomíná tradici českého osídlení v Sulislavi a v dalších obcích na Stříbrsku, kde se až do 20. století udržela česká menšina v obklopení většinovým německým obyvatelstvem. Díky tomuto stavu a odlehlosti regionu se v těchto

³⁵ Nar. 1892 v Plzni. Hudební skladatel, pedagog, sběratel lidových písní především na Plzeňsku.

³⁶ VEJVODA, Zdeněk, *Plzeňsko v lidové písni I.* Antologie historických zápisů hudebního folklóru 19. a 20. století, Plzeň 2011, s. 147.

³⁷ BLECHA, Oldřich, *Sulislav a její lidová píseň*, in *Život Plzeňska 2* (1951), č. 3, s. 38.

obcích dochovaly mimořádně hodnotné prvky lidové kultury, včetně specifických písní, tanců, zvyků a nářečí.“³⁸

4.2 Sulislavský soubor písní a tanců

Po druhé světové válce vzniklo mnoho spolků na podporu a pozdvižení českého národa a zvýšení národního uvědomění po německé okupaci. Velký zájem se jevil o tradiční lidovou píseň, která byla symbolem venkovského českého národa. Písňe zachovaly jazyk, ale také původní nářečí. Proto vznikaly pěvecké spolky, které se snažily lidovou píseň udržet.

Sulislavský soubor písní a tanců se stal prvním kulturním uskupením, které se po druhé světové válce v obci objevilo. Posláním členů souboru bylo obnovení tradice sulislavských lidových písní a tanců. František Svoboda spolu se svou manželkou postupně zpracovali všechny písňe a tance a poté je předali svým kolegům.

Sulislavský soubor písní a tanců fungoval ve dvou fázích. První soubor byl založen v roce 1948 pod vedením manželů Svobodových.

„Soubor byl jako národopisná skupina utvořen v roce 1948, kdy strana razila heslo: „Město svorně s venkovem“. Byl jsem členem KNU pro lidovou tvořivost odbor písní a tanců v Plzni K mému návrhu provést soupis písní a tanců, pokud jsem poznal za svého působení v Sulislavi, byla utvořena komise s hudebním skladatelem Blechou a doktorkou Ulčovou s úkolem zachytit staré sulislavské písňe a tance, ale i zvyky a nářečí.“³⁹

Vystupování skupiny záviselo na činnosti Národních výborů a také samotného Františka Svobody. ONV⁴⁰ ve Stříbře požádal sulislavský soubor aby vystupoval na slavnosti dožínků v Úlicích. Jelikož prozatím obsahoval program jen několik málo písní, pomalu musel rozšiřovat svůj repertoár, aby měl s čím vystupovat. Zpráva o vzniku souboru se dostala také do Plzně do KNV⁴¹ a LUT⁴², také díky tomu se soubor představil na slavnosti „Město svorně s venkovem“ v Plzni, kde již měl v repertoáru celé pásmo sulislavských písní a tanců. Celý

³⁸ KOUBA, Vojtěch, *Lidová muzika z Chrástu oživila zapomenuté písňe českého Stříbrska* [online][cit. 23. 2. 2013]. Dostupné z:<<http://www.folklorweb.cz/clanky/20121004.php>>.

³⁹ *Kronika obce Sulislav*, MNV Sulislav, SOA Tachov, s. 129.

⁴⁰ Okresní národní výbor.

⁴¹ Krajský národní výbor.

⁴² Lidová umělecká tvorba.

spolek se nakonec v roce 1950 rozpadl z důvodu *odchodu mužů do povinné vojenské služby a některé ženy vystupující v souboru se provdaly a odstěhovaly do jiných lokalit.*⁴³ Tak ubylo členů souboru, až nakonec nezbyl nikdo, kdo by v tradici pokračoval.

Samotných pokusů o znovuoobnovení sulislavského souboru následovalo hned několik. Hlavním iniciátorem byl již zmíněný František Svoboda, který se stal členem školské komise ve Stříbře, jejíž členové myšlenku vedení folklorního spolku přijali s velkým nadšením. Na dívčím gymnáziu vznikl kroužek, který vedla manželka Františka Svobody, Marie Svobodová. Děvčata si dala za úkol postarat se o to, aby nezmysel starý sulislavský kroj. Žákyně šily čelenky podle starých vzorů a nakonec paní Svobodová dostala peníze na látky, aby se mohl obnovit celý původní kroj. Soubor, který postupně vznikl při škole, se účastnil různých okresních i krajských soutěží za doprovodu lidové hudby ze Stříbra. Velmi těžkou úlohou bylo udržení této skupiny. Každý školní rok se změnila skladba členů souboru a celé pásmo písní a tanců se muselo nacvičovat znovu, což pro vedení souboru bylo velice obtížné.⁴⁴

František Svoboda se proto rozhodl obnovit soubor přímo v Sulislavi. Druhý sulislavský soubor písní a tanců vznikl v roce 1952.⁴⁵ Skupina vystupovala v letech 1952–1960.⁴⁶ Zakladateli byli František Svoboda se svou manželkou Marií Svobodovou,⁴⁷ kteří se angažovali také již u prvního spolku. Působení spolku bylo již o něco rozsáhlejší než toho předchozího. Dosáhl na několik významnějších ocenění. Skupina získala 1. místo v soutěži LUT a následně byla poslána do Bratislavy na reprezentaci sulislavských písní a tanců. Poté si František Svoboda vytyčil hlavní cíl působení souboru, který zmínil také v kronice obce:

„Po tomto úspěšném zájezdu nastalo nám hlavní a nejdůležitější plnění úkolů. Soubor, složený z občanů okresů, měl dokázat, že nové osazení okresu stříbrského a celých západních Čech českým obyvatelstvem je historicky zcela oprávněno jako staré české území. Zajížděli jsme nesčetněkrát do různých míst –

⁴³ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 130.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ *Pamětní setkání rodáků a přátel Sulislavi*, Sulislav 1987, s. 11.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ JÍLEK, Tomáš, *Západočeská vlastivěda - Národopis*, Plzeň 1990, s. 176.

*obcí – městeček a probouzeli jsme lásku k novým domovům tím, že jsme dokazovali zachování původních českých písní, tanců a krojů Sulislavských, pravdu a právo českých lidí na opětovné osídlení území skropené krví našich českých předků, násilím vyháněných a germanizovaných hlavně pomocí říšskoněmeckého kapitálu, rakouskou vládou a německými latifundisty – majiteli velkostatků, dolů a továren.*⁴⁸

Hudebním doprovodem pro většinu vystoupení souboru se staly housle. Postupně se také přidali lidoví muzikanti ze Stříbra, kteří však museli dojíždět, a tak bylo obtížné se s nimi domluvit na společné nácviky. Členská základna spolku stála na devíti manželských párech. Hlavní náplní programu byly například prvomájové průvody, veřejné schůze a různé přehlídky lidové tvorby. Soubor se rozpadl díky působení několika faktorů, mezi které lze zařadit náročnost nácviků, zaměstnání jednotlivých členů a nemálo také problémy s doprovodnou hudbou.⁴⁹

Několik let poté působil soubor písní a tanců při gymnáziu ve Stříbře, jemuž bývalí členové sulislavského souboru propůjčili své kroje. Tento soubor se dostal také dvakrát do Londýna.⁵⁰

Po několika neúspěšných snahách znovuobnovit sulislavský soubor písní a tanců, byl založen při základní škole v Sulislavi v letech 1974–1976 Žákovský sulislavský soubor písní a tanců pod vedením paní učitelky Vodrážkové.⁵¹ Zanedlouho však také zanikl kvůli malému počtu žáků. Dětský spolek vystupoval na různých zasedáních a veřejných schůzích.

„A potom se objevily na jevišti opět děti zdejší školy, tentokrát v krásných sulislavských krojích, aby nám předvedly pásmo sulislavských písní a tanců. Jejich vystoupení bylo odměněno dlouhým potleskem, protože se občanům velmi líbilo. Budiž poznamenáno, že pásmo po velkém úsilí cvičila podle popisu a notového záznamu v naší kronice ředitelka zdejší školy s. Vodrážková, čímž se zasloužila o zdárný průběh schůze. Nacvičením pásma sulislavských písní a tanců, souboru, který působil v letech 1955 - 1960 a dnes již neexistuje. Rádi bychom v naší kronice opět zapsali, že v Sulislavi opět působí takový soubor, který by

⁴⁸ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 132.

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ *Fotokronika Sulislav, Občané a život obce 1900–1980*, OÚ, Sulislav, nestr.

⁵¹ Tamtéž.

propagoval nejen v Sulislavi, ale v celém hraničářském okrese Tachov, že zde žijí dobří, pracovití a vysoce kulturní lidé.“⁵²

⁵² *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 202an.

5 Tradiční lidová kultura v Sulislavi

Lidová kultura v Sulislavi po roce 1945 změnila svůj charakter, tak jako ve většině oblastí, ve kterých v 19. století probíhal národnostní boj mezi českou a německou národností. V 19. století měla převážně manifestační a společenskou úlohu. V Sulislavi to byly především lidové písně, z nichž některé vznikly právě na obranu a upevnění českého jazyka.

Tradičních obyčejů ztratily svůj původní význam spojený především s magickou úlohou zvyku, pověrami nebo náboženstvím. Většina zvyků získala nový význam jako znovuoobnovený integrující činitel společenského a kulturního života obce. Především na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století přestaly být pocítovány jako závazné vůči politickému zřízení a získaly spíše zábavný charakter.⁵³

Tradiční lidová kultura mezi léty 1948–1989 byla výrazně ovlivněna politickým režimem, který zde nastal po komunistickém převratu v únoru 1948. Následná vlna kolektivizace většiny sfér života společnosti se odrazila na charakteru lidové kultury. Veškeré kulturní dění se dostalo pod dohled MNV a bylo organizováno především spolky, které v dané obci působily podle jasných pravidel. V Sulislavi se jednalo především o Místní organizaci československého červeného kříže a místní organizaci československo–sovětského přátelství.

Některé ze zvyků však byly dodržovány v rámci politické propagandy, jako například oslavy 1. máje, které sloužily jako velká propagandistická akce. Dalším svátkem byl například Mezinárodní den žen, který organizoval MNV. Každý rok uspořádal besedu s ženami, při které mohly nahlédnout do kroniky obce. Na programu nechyběly ani oslavy Mezinárodního dne dětí a Mezinárodního družstevního dne.⁵⁴

V padesátých letech docházelo k vlně obnovování starých tradic pro zvýšení národního uvědomění po německé okupaci. K tradičním obyčejům, které se po druhé světové válce začaly obnovovat, patřilo slavení masopustu.⁵⁵ Následujícím obnoveným svátkem se staly Velikonoce. Pro sulislavské dívky je stále typické „Vítání jara“ o smrtné neděli v postním období před Velikonocemi.

⁵³ JÍLEK, s. 319.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž.

Chlapci zase svým „řehtáním“ a „křapáním“ ovládnou poslední dny před Velikonočním pondělím.

V obci můžeme najít také prvky moderní kultury a události, které se v Sulislavi dodržují, ale nemají zde tak dlouholetou tradici. Mezi ty to akce patří například Svatovavřínecká pouť, která se každoročně koná v srpnu, kdy jsou v Sulislavi různé pouťové atrakce a večer je doplní taneční zábava v hostinci. Místní občanky napečou k občerstvení koláče a různé dobroty.

Událost, která připomíná historii celé oblasti, je ples stříbrského ostrůvku, který se koná od roku 2010. O organizaci plesu se střídají obce, které dříve spadaly do oblasti, která se ubránila poněmčení. Mezi tři hlavní organizátory patří Sulislav, Sytno a Vranov.

5.1 Sulislavský kroj

„Lidový kroj ostrůvku stříbrského je malebný a svérázný. Nese zřejmé stopy kroje plzeňského a ve výšivce i chodského. Značí mezi nimi velmi zajímavý přechod a osobitým svérázem, čímž vyvrací tvrzení, že přejat je od sousedních Němců.“⁵⁶

Největší rozkvět lidových krojů na Plzeňsku, tak jako v Sulislavi, spadá do první poloviny 19. století. V této době se rozvíjely techniky výšivek a nové ornamenty. Později s rozvojem průmyslu a vznikem továren na počátku 20. století, kdy se postupně mění styl oblékání v pohodlnější, začaly tradiční kroje zanikat. U většiny obcí Plzeňska již na počátku 20. století je oděv shodný s městským a tradiční lidové kroje se nosí jen při výročních oslavách.⁵⁷

V odívání sulislavských žen lze najít mnoho zajímavostí. Při smutečních obřadech si ženy oblékaly vždy bílé zástěry a bíle vyšívané „ubrousky“⁵⁸ na hlavu. Bílou barvou se kdysi vyjadřoval smutek. Tento zvyk pochází od starých Slovanů, což vyvrací četná tvrzení, že sulislavský kroj je převzat od obyvatel německé národnosti. Na druhou stranu oděv nevěsty na svatbu byl vždy černý.⁵⁹

Vyšívání sulislavského kroje se podobá charakteru výšivky hanáckých límečků, jak seskupením vzorů, tak stylem vyšívání. Podobnost stehů najdeme i

⁵⁶ KOŽMÍNOVÁ, Amálie, TYRŠOVÁ Renáta, *Svéráz v zemích československých*, s. 183.

⁵⁷ ANDERLE, Jan a kol, *Plzeňsko: příroda, historie, život*, Praha 2008, s. 694.

⁵⁸ „Ubrousky“ se v Sulislavi říkalo šátkům.

⁵⁹ KOŽMÍNOVÁ, s. 183.

s Chodskem. Například typický steh „zadrhávka“, který nosí ženy na chodských čepcích, je vyšitý i na sulislavských „plenách“, které ženy měly omotané kolem hlavy⁶⁰ a vyšíváné černým hedvábím nebo harasem.⁶¹ Sulislavské „pleny“ se svou úpravou podobají také vínkům svobodných děvčat, které nosily v okolí Mladé Boleslavi a Turnova.⁶² „Plena“ je delší pruh látky, asi 8 centimetrů široký, bohatě vyšíváný uprostřed i na koncích. Pleny se nosily utažené kolem hlavy, uvázané na uzel v oblasti týla.⁶³

Vdané ženy nosily pleny přes čepce s „ušičkami“ (klapkami) a měly je vyšíváné nad čelem tmavě modrou bavlnkou. „Pleny“ svobodných žen byly jiné. Vepředu měly pruh tmavě modré látky vyšíváný bílou bavlnkou. Konce měly bílé vyšíváné černou bavlnkou ozdobené krajkou.

Ženská krojová košile se skládala ze dvou dílů. Spodní díl byl nabíraný do pasu a ušitý vždy ze silného plátna. Vrchní díl košile byl ušitý z tenkého „kamrtouchu“. Na něm byla náprsenka zapínací na knoflíky, přes kterou se nosily šněrovačky, jimž se v Sulislavi říkalo „lajblík“. Krojová košile měla široké nabírané rukávy.⁶⁴

„Spodniček v Sulislavi nosívaly ženy 5–6 tak, že bývaly široké bezmála jak plzeňské selky. Spodní sukně nosívaly se vždy barevné. Buď ušité z domácího plátna lněného, obarveného na temno, neb v zimě ušité z pestrého barchetu. Vrchní sukně krojové byly několikeré. Nejnápadnější byly soukenné. Po nich sukně vlněné a konečně šerky utkané z vlny a lnu.“⁶⁵

Dříve byly krojové sukně lemovány červenou kulatou šňůrkou. Později pak hladkou hedvábnou stuhou. Přední část sukní byla bez pentle a přes ni se vázal pruhovaný fěrtoch neboli zástěra, „bavorák“.⁶⁶ Ženy ke kroji nosily červené punčocháče a černé boty na menším podpatku.

Mužský kroj je téměř shodný s krojem plzeňským a částečně s chodským. Muži oblékali bílou košili, která byla u límečku a na rukách vyzdobená

⁶⁰ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 101.

⁶¹ Haras se říká vícenásobně skané vlněné přízi s ostrým omakem, nazvané podle francouzského města Arrasu.

⁶² KOŽMÍNOVÁ, 183.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 99.

⁶⁵ KOŽMÍNOVÁ, s. 186.

⁶⁶ Tamtéž, s. 187.

„kůžičkami“, což byl ten samý steh jako „zadrhávka“. Ke kroji měli žluté jelení kalhoty⁶⁷ a dlouhý tmavý kabát červeně lemovaný. Na nohou muži nosili šněrovací „bůtky“.⁶⁸

Většina pojmenování částí kroje pochází z původního sulislavského nářečí. Dnes už se tyto názvy mezi lidmi nepoužívají. Posledními, kteří nosili tradiční oděv, byli členové sulislavského souboru písní a tanců při svých vystoupeních nebo při prvomájových oslavách. V současné době kroj občas obléknou paní Naděžda a Miloslav Michalcovi při příležitostech představení kroje, kteří jsou momentálně jeho jedinými vlastníky.⁶⁹

5.2 Lidové zvyky a tradice

5.2.1 Masopust

Sulislavský masopust se řadí mezi nejdéle udržované lidové tradice západních Čech. První zmínka o masopustu pochází z roku 1785.⁷⁰ Tradici masopustního veselí na území Čech a Moravy datujeme do 13. století,⁷¹ proto lze předpokládat, že v Sulislavi má delší tradici, než je zmíněno. Masopustem se nazývá období od svátku Tří králů, který každoročně připadá na 6. ledna až do začátku postní doby tzv. Popeleční středy.⁷²

Rok v Sulislavi a ve všech vesnicích na ostrůvku stříbrském pestřival se řadou radovánek, hlavně ovšem masopustních. Držaly se hlučné muziky, pekly šišky a prováděly maškary. K muzikám chodily dívky v červených sukních zdobených pěknou vytkávanou stuhou, hlavu obtočenou vyšívanou plenou, vlasy vypletené „do cudlů“. Na nohou střevíce s vysokými špalíčky postavenými sulislavským obuvníkem skorem do půl šlapadla nohy. To proto, aby se na nich pěkně a obratně při tanci točila. Tance o muzikách tancovali všichni starodávné. Později přijali z okolního světa polku a „štajryš“. Od okolních Němců přijali i tanec „umi – tum“. Nejoblíbenějším býval prudký tanec „dokolečka“ zvaný prostě a běžně „tanec“.

⁶⁷ ANDERLE, s. 694.

⁶⁸ Tamtéž, s. 190.

⁶⁹ Rozhovor s Naděždou a Miloslavem Michalcovými. Rozhovor veden 3. 9. 2012.

⁷⁰ <http://sihelska.blog.denik.cz/c/70342/Dveste-dvacet-ctyri-let-slavi-masopusty-v-Sulislavi.html> [cit. dne 28. 3. 2013]

⁷¹ TOUFAR, Pavel, *Český rok na vsi a ve městě. Leden–srpen*, Třebíč 2004, s. 29.

⁷² JÍLEK, Tomáš, *Západočeská vlastivěda. Národopis*, Plzeň 1990, s. 146.

*Chtěla - li se mladá chasa hodně vykřepčit poroučela muzikám, houslaři a dudákovi „Zahrajte tanec“. A již vířili dokola v závratném tempu.*⁷³

Pro období masopustu byly charakteristické různé taneční zábavy a muziky. Dříve se dodržovalo také vyplácení děvčat. „Řádníci“, jak se říkalo chlapcům, kteří se starali o chod zábavy a o muziku, vždy vzali „dokola“ nějakou z místních dívek. Poté se dívky usadily ke stolu, kde měly připravenou rosolku,⁷⁴ kterou musely společně vypít, aby se mohly následně vyplatit. Každý z „řádníků“ měl za úkol napsat před dívku částku, kterou se musela vyplatit. Výše „výplatného“ se lišila od postavení dívek. Selské dívky se vyplácely nejvyšší částkou, děvečky a služebné pak částkou mnohem menší. Vybranými penězi se zaplatila muzika, která večer hrála a také škody, které byly za večer v hostinci způsobeny.⁷⁵

Nejzajímavější masopustní událostí byly a jsou průvody masek, dříve „maškar“. Původně byl průvod masek záležitostí mladých svobodných mužů. Později se však přidávali další lidé a dnes již účast není omezená. Každý převlek v průvodu měl svou funkci a přiřazený symbol. Masky často ztvárnilly různé profese a někdy i konkrétní osoby v obci. Nemálo se pak stávaly nástrojem pro výsměch a kritiku lidských vlastností a neřestí.

V čele průvodu chodíval dudák s dudami. V poslední době však v sulislavském průvodu chodí harmonikáři a za nimi rej masek.

Nejklasičtější maskou byla maska medvěda, který představoval plodnosti, která měla být přenesena na ženy i na celé hospodářství. Při každé zastávce musely dámy s medvědem tancovat, aby „kouzlo“ zapůsobilo. Medvěda nejčastěji vodil přímo medvěďář nebo také Žid, rovnou za dudákem. Úkolem Žida nebylo jen starat se o medvěda, ale měl zpochybnit svou „vejslužku“ ze zabijačky, která byla nedílnou součástí masopustního období.⁷⁶

Důležitou figuru představoval „výběřčí kontribuce“. S velkou knihou a brkem, brýlemi a vysokým kloboukem při každé návštěvě přečetl dlužnou „kontribuci“ – daň. Inkasoval proti podpisu příspěvek, který šel také „na řád“.⁷⁷

⁷³ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 112an.

⁷⁴ Mírně sladký likér, nejčastěji se vyráběla růžová rosolka vyrobená vymáčením růžových listů v etanolu.

⁷⁵ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, 113.

⁷⁶ TOUFAR, s. 30.

⁷⁷ *Kronika Sulislav 1957–1992*, s. 114.

„V úterý večer těšivali se na „kozku“. Tu přivedl chasník do šenkovny a za ním šel hospodář s bičem a práskal jim. Kozku dělali dva chasníci, z nichž přední držel dřevěnou hlavu s krkem a zadní ohnutý jako přední, přiložil mu ruce na záda. Zakryti byli dekou. Dřevěnou hlavou byl protažen provázek, aby se jím mohlo pohybovat přední čelistí kozy. Čeledín nesl také pytel s řezankou. Za ním jiný převlečený za děvečku s dížkou. Ke koze přichází jiný hospodář nebo několik obchází kozu, potřepává a říká „je pěkná“. Koza začne poskakovat po šenkovně a koho může toho trkne. Zavedou kozu doprostřed a hospodář s bičem řekne: „To je kozička! Takovou kozičku málokdo má. Hodně dojí a je hodná.“ Potřepává jí a koza klope dolní čelistí. Čeledín otevře pytel s řezankou a dává koze žrát. Chlapec převlečený za děvečku, sedne na stoličku po kozu, začne kozu dojit do dížky, ve které má pivo. Pak podá hospodářům, aby ochutnali. Ti se napijí a začnou hovořit o počasí, o hospodářství a že by tu kozu koupili. „Co že stojí?“. Hospodář na to „To je vzácná koza a cvičená.“ Kolem kozy se utvoří kruh a koza začne vyvádět. Rozbíhá se proti dívkám a ženám a snaží se je nabrat na rohy. Oběhne celou šenkovnu a zatím hospodáři kupují, plácají si do rukou, až se konečně dohodnou na litkupu a kozu odvezou. Závďavek ovšem nesmí chybět při uzavření koupě.“⁷⁸

Charakteristická je „maškara“ báby s nůši, která nese před sebou jinou vycpanou figurínu dědka nebo malého dítěte.

Nejdůležitější v průvodu byl „masopustník“ neboli Bakchus. Vyráběl se ze slámy a hadrů. Označil tak konec masopustních radovánek, které končily jeho smrtí utopením v rybníce. Masopustníka dělávali muži až ráno na Popeleční středu. Ruce i nohy mu vyrobili ze slámy. Hlavu také vycpali slámou a potáhli hadrem, na nějž namalovali nos, oči, ústa. Na hlavu postavili čepici z papíru nebo starý klobouk. Hotového panáka položili ve stáji na hnojná nosítka a připravili se k pohřbu. Jedna z maškar dělala hlídače. Žena v „šerce“, tedy spíše převlečený muž, který představoval masopustníkovu ženu, nad zemřelým kvílel, lomil rukama a plakal. Ostatní ho utěšovali, že „milé manželce na přesrok přistrojí masopustníka nového“.⁷⁹ Přišel i hrobař aby mu vzal „míru“, aby věděl, jak veliký má vykopat hrob. Slamáka, jak jej sulislavští nazývali, odnesli k rybníku, kde ho kněz, také jedna z masek pokropil a předal hrobníkovi. Hrobař stáhl masopustníka

⁷⁸ Kronika Sulislav 1957–1992, s. 114an. Viz též: KOŽMÍNOVÁ – TYRŠOVÁ, *Svéráz v zemích československých*, Plzeň 1921, s. 197.

⁷⁹ Tamtéž.

za nohy z nosítek, sám si dal na hlavu obrácený košík od brambor a vlekl masopustníka k rybníku. Za křiku a povykování ostatních hodil slamáka do rybníka. V té chvíli byl masopust definitivně zakončen. „Řádníci“ vše spočítali s hostinským a zaplatili mu penězi vybranými při všech masopustních akcích. Poté šli do kostela pro popelec⁸⁰, od kterého se nazývá Popeleční středa.⁸¹

Ve dvacátém století se v Sulislavi změnil ráz celého zvyku. Oslava masopustu a hlavní masopustní průvod se začal konat kvůli pracovnímu týdnu v nejbližší sobotu a neděli před popeleční středou. Charakter masek se také zcela změnil, jejich symbolika nemá takový význam jako v letech minulých. Nyní se v průvodu objevují i moderní pohádkové bytosti, masky různých převleků a zástupci filmových postav. Jistou podobnost s původními masopusty lze najít pouze v maskách představující různé profese lidské činnosti.

5.2.2 Velikonoce

Velikonoce patří po Vánocích k jedněm z nejoslavovanějších svátků, jak na vesnicích, tak ve městech. Velikonoce však náleží také mezi nejvýznamnější svátky křesťanské církve, upomínající umučení a zmrtvýchvstání Krista. Důležitou částí oslav jsou bezpochyby dny před samotnými Velikonocemi. Část zvyků církev zakázala, i přes to přetrvávala v Sulislavi dodnes. Například „Vynášení smrti“ neboli „Vítání jara“ zakázala v roce 1366 pražská synoda, následně pak v roce 1384.⁸²

Vítání jara připadá na pátou neděli postní. Na „smrtnou neděli“ vynášejí děvčata smrt a jako symbol příchodu jara nosí od domu k domu malé miminko v peřince v podobě panenky, která představuje nový život. Nakonec hodí panenku do potoka, což symbolizuje odplutí zimy a prostor pro příplutí jara. Spolu s figurkou dítěte se nosilo také „líto“, což byl malý smrček nebo borovice ozdobené barevnými stuhami, odstřížky látek i vyfouknutými a nabarvenými skořápkami vajíček.⁸³ Nošení „líta“ se v Sulislavi již nedodržuje.

⁸⁰ Křížek z posvěceného popela, který kněz v kostele vyznačil věřícím na čelo, když šli ve středu ráno do kostela.

⁸¹ KOŽMÍNOVÁ, s. 198an.

⁸² MADEROVÁ, Marie, *Velikonoce. Tradice, zvyky, recepty*, Plzeň 1992, nestr.

⁸³ TOUFAR, Pavel, *Český rok na vsi a ve městě. Leden-srpen*, Třebíč 2004, s. 81.

Při obchůzce před vchodem do domů zpívají:

„Smrt plave po vodě, nové léto k nám jede.

S červenými vejci, žlutými mazanci,

který je to mazanec, bez koření bez vajec?

Fiala, růže, kvěsti nemůže, až jí pánbůh pomůže.

Svatý Petr z Říma, dá nám láhev vína,

abychom se napily, pánaboha chválily.

Velká nočko, velká nočko, kdes byla tak dlouho?

U studánky, u studánky, nohy, ruce myla.

Skoč panno do vody, pro ty černé jahody!

Proč bych já tam skákala, své sukénky máchala, kde bych si jí sušila?

U pána v koutku na zlatém proutku!

Ach ty svatá Markéto dej nám nové léto

na pšeničku, na žito, na to všechno obilí,

co nám pánbůh nadělí.⁸⁴

Poslední dny před Velikonocemi jsou v rukách chlapců ze Sulislavi. Klepání, řehtání nebo také rachtání se nazývají pochůzky a koledování chlapců od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty. Řehtání nahrazuje umlklé zvony, které odlétly do Říma. Bohatá tradice klapání je u nás popisována již od druhé poloviny 19. století. I přes svou pestrost má křapání svůj základ a daný řád. Hrkání vždy vedou nejstarší chlapci. Nástrojem bývají nejčastěji různé trakárky, klepadla a řehtačky, jejichž úkolem je vydávat co největší hluk za utichlé zvony.⁸⁵

Chlapci začínají vždy na Zelený čtvrtek v poledne a pak navečer. V pátek rachtají od rána až do večera a v sobotu jen ráno, jelikož se v poledne zvony vracejí. Po ranním sobotním řehtání jdou chlapci na koledu. Proto lze říci, že sulislavští chlapci „ochutnají“ barvená vejčička dříve než ostatní v okrese.

⁸⁴ Fotokronika Sulislav, Vítání jara, OÚ Sulislav, č. 8, nestr.

⁸⁵ Kronika obce Sulislav 1957–1992, s. 117.

Avšak i na pondělí velikonoční vyrážejí chlapci na pomlázku. Tento den nemá již spojitost s liturgickými obřady, je však ze všech nejoblíbenější. Pletená pomlázka opentlená barevnými stuhami patří k největším symbolům Velikonoc. Slovo *pomlázka* vzniklo pravděpodobně od slova *pomladit* a šlehání dívek symbolizuje předání svěžesti a pružnosti, síly a zdraví mladého jarního prutu. Podle jazykovědců je pomlázka jen české slovo a historicky je doloženo ve středověku.⁸⁶

I za tuto koledu dostávali chlapci barvená vajíčka. První záznamy o rozdávání červených vajec o velikonočním pondělí se dochovaly ze 17. století. V červené barvě, barvě srdce i krve, se skrýval i symbol lásky. Proto také darovat červené vejce, bylo vlastně vyznání lásky, ale aby si byl chlapec jist láskou svého děvčete, musel jich dostat alespoň 24 ks a to ještě svázané v uzlíku spolu s koblihami a jiným velikonočním pečivem.⁸⁷

5.2.3 Svátek práce – 1. máj

Svátek práce je mnohokrát spojován se socialistickou propagandou bývalého režimu. Historie oslav prvního máje jako svátku práce lze dohledat v roce 1890. Rok předtím byl vyhlášen jako oslava na počest vypuknutí stávký Chicagských dělníků. V českých zemích se svátek práce slaví od roku 1890. První a zároveň největší oslavy se konaly na Střeleckém ostrově v Praze. V naší zemi byl velmi populární a byly organizovány bohaté průvody městy, doplněné o tribunální přednesy čelních představitelů strany. Účast byla povinná a každý účastník obdržel různé transparenty a mávátko na podpis.⁸⁸

V 50. letech se účastnili oslav 1. máje také obyvatelé Sulislavi. Členové souboru písní a tanců v krojích a s alegorickým vozem jezdili do Stříbra.⁸⁹ O oslavách 1. Máje se zmiňuje podrobněji kronikář Alois Finna: „*Úvodem bychom chtěli podotknout, že zde v Sulislavi nemohou být konány oslavy 1. Máje v průvodu účastníků s hudbou, jako tomu je v jiných městech – obec má jen 241 obyvatel, především důchodového věku. Za to byl v předvečer 1. Máje konán lampiónový průvod dětí a dospělých, jelikož*

⁸⁶ FROLCOVÁ Věra: *Velikonoce v české lidové kultuře*, Praha, 2001, s. 220.

⁸⁷ [http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=120934&menu=\\$menu&lng=\\$lng](http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=120934&menu=$menu&lng=$lng) [cit. dne 25. 3. 2013]

⁸⁸ LHOTKA, Václav: *Historie 1. májů na Plzeňsku*, in: *Život Plzeňska 2*, Plzeň 1951, s. 53.

⁸⁹ Vyprávění pamětníka Miloslava Michalce ze Sulislavi. Rozhovor veden 23. 10. 2012.

pořadatelem byl Občanský výbor za spoluúčasti SSM⁹⁰. Průvod vyšel od bývalé školy, přešel celou ves až k bývalé kovárně a pak až k návesnímu parčíku, kde byla postavena veliká májka. K účastníkům průvodu promluvil předseda Občanského výboru Miloslav Michalec o významu 1. máje. Potom byl zapálen táborový oheň pro radost dětí.⁹¹ Od roku 1989 se hromadné prvomájové oslavy nekonají.

⁹⁰ Socialistický svaz mládeže. Organizace, která sdružovala mládež od 15 do 35 let, fungovala mezi léty 1970–1989. Stala se nástupcem Československého svazu mládeže, který zanikl v roce 1968. Taktéž byla pod dohledem vládnoucí strany.

⁹¹ *Kronika obce Sulislav 1957–1992*, s. 275.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat lidovou kulturu na českém národnostním ostrůvku v Sulislavi po roce 1945. V Sulislavi, jako v jedné z mála vesnic na tachovském okrese, se podařilo oživit staré zvyky tradiční lidové kultury, jež představují masopust a Velikonoce.

Samotný název suslislavský národnostní ostrůvek nebo také český ostrůvek stříbrský pochází již z 19. století, kdy na území západních Čech probíhaly národnostní boje mezi Čechy a Němci. Většina obcí se germanizaci neubránila. Můžeme říci, že celé území kolem města Stříbra podleгло, až na již zmíněný ostrůvek skládající se z pěti obcí Sulislav, Vranov, Butov, Svinná a Sytno, jehož centrem se stala Sulislav. K událostem, které vyostřily vztah Čechů a Němců, patřilo bezpochyby založení české školy v Sulislavi v roce 1882, o které se nejvíce zasloužil tehdejší starosta Adam Králenec. Sulislav si jako součást národnostního ostrůvku udržela český ráz obce až do roku 1938, kdy po uzavření Mnichovské dohody musela být odstoupena Němcům jako součást Sudet. V období německé okupace se zde tradiční lidové obyčeje neudržovaly. Většina pramenů, která o této problematice pojednávala, se nedochovala, jelikož Němci ničili veškeré české knihy a dokumenty. Spolu s nimi spálili kroniku z předválečného období.

Původní lidová tvorba v Sulislavi pochází zejména z konce 19. století, kdy se vykrystalizovala jako nástroj proti německému útlaku. Sloužila pro povznesení českého jazyka a jako nástroj zábavy v ne příliš dobré situaci.

Po druhé světové válce se zvýšil zájem o znovuoobnovení tradiční lidové kultury, jako symbolu české vesnice, pro povznesení národního uvědomění po období německé okupace.

Z tradičních obyčejů se po válce obnovil masopustní průvod masek, dívčí „Vítání jara se smrtí“ na smrtnou neděli, Velikonoční řehtání, křapání chlapců poslední dny před Velikonocemi a stavění májů v předvečer 1. máje. Základ zvyků zůstal v podstatě stejný, avšak vytratila se náboženská a pověrečná symbolika a zvyky mají spíše zábavný charakter. Zmíněné obyčeje se ústně předávají z generace na generaci.

Velmi zajímavou součástí kultury v Sulislavi je její lidová píseň. Většina písní pochází z doby národnostního boje, kdy se snažily pozvednout český jazyk nad německý. Některé písně svým obsahem vypovídají o situaci, která v té době v obci panovala. Lidová píseň má svůj osobitý charakter. V padesátých letech se o obnovení zasloužil Sulislavský soubor písní tanců pod vedením Františka Svobody, který do svého repertoáru zařadil pásmo sulislavských písní a tanců. Skupina však roku 1960 zaniká. I když bylo několik pokusů o obnovení spolku v podobě žakovských skupin, které byly náročné na vedení, jelikož se každý rok žáci obměňovali a museli se sulislavské pásmo písní a tanců znovu učit, nezůstal nakonec nikdo, kdo by ve vedení souboru pokračoval. Sulislavské písně oživila pak lidová muzika z Chrástu, která sulislavské písně nahrála na CD s názvem *Sulislavskéj kostelíčku*, které bylo slavnostně představeno 20. října 2012 v plzeňském divadle Alfa.

Sulislavský kroj, jež má dlouholetou tradici, se v podstatě nezachoval. Lidový oděv na Sulislavsku měl svůj osobitý charakter. V odívání žen bylo mnoho zajímavostí, které jsou rozebrány v kapitole o sulislavském kroji. Posledními, kteří nosili tradiční oděv, byli členové sulislavského souboru písní a tanců při svých vystoupeních nebo při prvomájových oslavách. V současnosti kroj občas obléknou paní Naděžda a Miloslav Michalcovi při příležitostech představení kroje, kteří jsou momentálně jeho jedinými vlastníky.

Na Sulislavi je velmi obdivuhodné, jak se vypořádala se svým pohnutým osudem a dokázala symbol české národnosti povznést a samostatně udržet.

7 Seznam pramenů, literatury a internetových zdrojů

7.1 Prameny

Kronika obce 1957–1980 (1992), Státní okresní archiv Tachov, fond Místní národní výbor Sulislav.

Kronika české školy 1882–1889, Státní okresní archiv Tachov, Česká obecná škola Sulislav, inv. č. 1.

Kronika obce od roku 1993, Obecní úřad Sulislav.

Fotokronika Sulislav: Masopusty, Obecní úřad Sulislav, č. 7.

Fotokronika Sulislav: Vítání jara, Obecní úřad Sulislav, č. 8.

Fotokronika Sulislav: Občané a život obce 1900–1980, Obecní úřad Sulislav, č. 9.

Fotokronika Sulislav: Občané a život obce 1981–současnost, Obecní úřad Sulislav, č. 10.

7.2 Literatura

JÍLEK, Tomáš a kol., *Západočeská vlastivěda - Národopis*, Plzeň 1990, 371 s.

VETRÁK, Miroslav, *Archiv obce Sulislav*, SOA Tachov, Tachov 2010, 20 s.

KUMPERA, Jan, *Západní Čechy od A do Z. Historie, památky, příroda*, Plzeň – Praha 2003, 373 s.

ŘEHÁČEK, Karel, *Češi a Němci na jihozápadě Čech 1880–1938*, Plzeň 2002, 169 s.

VODENKA, Jan, *Úloha české školy v Sulislavi v národnostním boji sulislavského národnostního ostrůvku*, Tachov 1998, 23 s.

VEJVODA, Zdeněk, *Plzeňsko v lidové písni I. Antologie historických zápisů hudebního folklóru 19. a 20. století*, Plzeň 2011, 648 s.

VALÁŠKOVÁ, Nad'a, UHEREK, Zdeněk, *Novoosídlenecké pohraničí*, in Kultura, společnost, tradice. Soubor statí z etnologie, folkloristiky a sociokulturní antropologie, (ed.) Zdeněk Uherek, Praha 2006, 221 s.

Pamětní setkání rodáků a přátel Sulislavi, Sulislav 1987, 20 s.

BRADÁČ, Jan, *Sulislavské písně*, Plzeň 1908, 39 s.

BÁRTA – ZAHRADECKÝ, Jan, *36 let matičním učitelem*, Brno 1929, 190 s.

Výběr sulislavských písní. 810 let od založení obce, Sulislav 2003, nestr.

KOŽMÍNOVÁ, Amálie, TYRŠOVÁ Renáta, *Svéráz v zemích československých: Čechy*, 272 s.

ANDERLE Jan a kol., *Plzeňsko: příroda, historie, život*, Praha 2008, 879 s.

TOUFAR, Pavel, *Český rok na vsi a ve městě. Leden–srpen*, Třebíč 2004, 310 s.

MADEROVÁ, Marie, *Velikonoce. Tradice, zvyky, recepty*, Plzeň 1992, nestr.

FROLCOVÁ Věra, *Velikonoce v české lidové kultuře*, Praha 2001, 277 s.

BLECHA, Oldřich, *Sulislav a její lidová píseň*, in: *Život Plzeňska 2* Plzeň 1951, č. 3, s. 38–39.

LHOTKA, Václav, *Historie 1. májů na Plzeňsku*, in: *Život Plzeňska 2*, Plzeň 1951, č. 4, s. 53–58.

ULČOVÁ, Marie, *Za národopisem na Stříbrsko*, in: *Život Plzeňska 2*, Plzeň 1951, č. 1, s. 6–9.

7.3 Internetové zdroje

ULRYCHOVÁ, Marta: *Sulislavsko*[online]. Dostupné z: <<http://www.folklorweb.cz/clanky/20121104.php>>.

KOUBA, Vojtěch, *Lidová muzika z Chrástu oživila zapomenuté písně českého Stříbrska* [online]. Dostupné z: <<http://www.folklorweb.cz/clanky/20121004.php>>.

<http://sihelska.blog.denik.cz/c/70342/Dveste-dvacet-ctyri-let-slavi-masopusty-v-Sulislavi.html>.

[http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=120934&menu=\\$menu&lng=\\$lng](http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=120934&menu=$menu&lng=$lng).

www.sulislav.cz.

7.4 Rozhovor s pamětníky

Rozhovor s Naděždou a Miloslavem Michalcovými, rozhovor veden dne 3. 9. 2012.

Rozhovor s Naděždou a Miloslavem Michalcovými, rozhovor veden 23. 10. 2012.

8 Resumé

Sulislav befindet sich nicht weit entfernt von der Stadt Stříbro im Landkreis Tachov. Im 19. Jahrhundert wurde die Gemeinde zum Hauptzentrum der tschechischen nationalistischen Insel, oder auch der Insel von Stříbro. Die meisten Gebiete der Umgebung sind eingedeutscht worden, dennoch hat sich diese Region ihren Charakter bewahrt. Der Hauptfeiler im Kampf gegen die Eindeutschung war die Gründung der tschechischen Schule im Jahre 1882. Die tschechische Völkerschaft hat sich ihre Übermacht bis zum Beschluss des Münchner Abkommens 1938 bewahrt, durch welches sich die Tschechoslowakei von ihren Grenzgebieten zum Profit Deutschlands verabschieden musste. Auch Sulislav gehörte dem Gebiet der Sudeten an und die erzwungene Eindeutschung konnte nicht mehr verhindert werden.

Die Volkskultur hat hier eine sehr lange Tradition. Ihre größte Entwicklung fand im 19. Jahrhundert statt, als sie mit dem Kampf gegen die Germanisierung verbunden war. Manche traditionellen Bräuche blieben für die Erweiterung des tschechischen Nationalgefühls erhalten. Ein sehr wichtiger Bestandteil zur Verteidigung der tschechischen Sprache wurde das Volkslied, dessen Entwurf wir vor allem in der Zeit des nationalistischen Kampfes wiederfinden.

Sulislav ist eine der wenigen Gemeinden, in der die traditionelle Volkskultur nach 1945 wiederhergestellt wurde. Das größte Interesse an der Erneuerung der Kultur entstand in den 1950er Jahren, als eine Sammlung an Liedern und Tänzen von Sulislav entstand, die sich eine Erneuerung sowie Bewahrung der Volkslieder durchaus verdient hatte.

Nach dem 2. Weltkrieg wurden hier auch Bräuche wie die „Fastnachtszeit“ aufrechterhalten, dessen Ursprung bis in das 18. Jahrhundert reicht, sowie auch das „Begrüßen des Frühlings“ und das „Ratschen“ an Ostern. Die erwähnten Bräuche werden bis heute praktiziert.

9 Přílohy

**Obrázek 1-Český starosta
Adam Králenec**

*Adam Králenec
starosta*

Zdroj: <http://www.folklorweb.cz/clanky/20121104.php> [Převzato dne: 28. 3. 2013].

**Obrázek 2-Současný starosta
Milan Strohschneider**

Zdroj: tachovsky.denik.cz [Převzato dne 28. 3. 2013].

Obrázek 3-Sulislavský soubor písní a tanců v roce 1950

Zdroj: Fotokronika Sulislav, Občané a život obce 1900–1980, OÚ Sulislav, č 9.

Obrázek 4-Žákovský soubor písní a tanců 1974-1976

Zdroj: Fotokronika Sulislav, Občané a život obce 1900–1980, Obecní úřad Sulislav, č. 9.

Obrázek 5-Řehtání v Sulislavi v roce 1938

Zdroj: Fotokronika Sulislav, Vítání jara, Obecní úřad Sulislav, č. 8.

Obrázek 6-Řehtání chlapců v Sulislavi 2013

Zdroj: www.sulislav.cz [Převzato dne 28. 3. 2013].

Obrázek 7-Vítání jara 1951

Zdroj: Fotokronika Sulislav, Vítání jara, Obecní úřad Sulislav, č. 8.

Obrázek 8-Vítání jara 2013

Zdroj: www.sulislav.cz [Převzato dne: 28. 3. 2013].

Obrázek 10-Masopust 1984

Zdroj: Fotokronika Sulislav, Masopusty, Obecní úřad Sulislav, č. 7.

Obrázek 9-Masopust 2013

Zdroj: www.sulislav.cz [Převzato dne 28. 3. 2013].

Obrázek 11-Sulislavský kroj - ženský

Zdroj: www.mks-stribro.cz [Převzato dne 28. 3. 2013].